

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 21.10.2020 nr 2-2/20-0390/6504

Meie 27.10.2020 nr 4/248

Arvamuse avaldamine alkoholiseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Taavi Aas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust alkoholiseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta, mis lubab Vabariigi Valitsusel, Politsei- ja Piirivalveametil ning valla- või linnavalitsusel piirata avaliku korra tagamiseks alkoholi müügikohas alkoholi tarbimist.

Kaubanduskoda toetab igati eelnõu eesmärki ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARSCoV-2 levikut. Samas ei aita meie hinnangul Eelnõus väljapakutud lahendus saavutada soovitud eesmärki. Esiteks on praktikas väga keeruline teostada riiklikku järelevalvet plaanitava piirangu üle. Teiseks jäävad endiselt alles võimalused, kuidas uuest piirangust kõrvale kalduda. Lisaks on meie hinnangul juba kehtivates õigusaktides piisavaid võimalusi nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ning uute piirangute kehtestamine ei ole vajalik. Kaubanduskoda ei pea ka mõistlikuks koroonaviiruse vastu võitlemise sildi all teha õigusloomes muudatusi, millel on oluliselt laiem eesmärk kui nakkushaiguse leviku tõkestamine. Järgnevalt selgitame lähemalt, miks Kaubanduskoda on vastu Eelnõus väljapakutud lahendusele.

1. Järelevalvet on väga keeruline teostada kehtestatava piirangu üle

Kaubanduskoja hinnangul on väga keeruline teostada riiklikku järelevalvet alkoholi tarbimise piirangu osas alkoholi müügikohas. Vähemalt ei ole seda võimalik teha mõistliku aja- ja ressursikuluga. Eelkõige jääb meile ebaselgeks, kuidas on politseiametnikul võimalik kindlaks teha piirangu rikkumise asjaolu. Näiteks kui meelelahutusasutuses on alates südaööst keelatud alkoholi müüa ja tarbida, siis kuidas on võimalik politseiametnikul kontrollida, kas pärast südaööd tarbitakse seal alkoholi või mitte. Välise vaatluse põhjal on väga keeruline aru saada, kas kokteil sisaldab alkoholi või kas tegemist on alkoholivaba või alkoholi sisaldava õllega. Ilmselt ei ole ressursiefektiivne lahendus ka see, kui kõikidest joogitopsidest hakatakse alkoholi sisalduse proovi võtma. Lisaks on alati võimalus, et meelelahutusasutuse külastaja ütleb, et ei tea, kelle jook see on ja võib-olla jäi see jook lauale enne alkoholi tarbimise keelu kehtima hakkamist. Samuti on võimalik, et politseiametniku saabudes „läheb“ jook ümber või tarbitakse lihtsalt kiiresti ära.

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

Seetõttu oleks sellise piirangu seadmisel mõju eelkõige teoreetiline ja mitte reaalne. Soovitud kujul tarbimise piiramine oleks ebaefektiivne ning ei töötaks nii nagu seda on soovitud.

Kahjuks ei ole ka Eelnõu seletuskirjas selgitatud, kui mõjusalt on võimalik politseiametnikel uut piirangut kontrollida ning milline ressursikulu sellega kaasneb.

2. Jäävad alles võimalused piirangust kõrvale kaldumiseks

Mõistame, et Eelnõu koostajate soov on olnud vältida tänaseid skeeme, kus näiteks mõnes meelelahutusasutuses on võimalik ka pärast alkoholi jaemüügi keeldu alkoholi tarbida läbi erinevate lahenduste (nt alkoholi suures koguses müümine enne keelu algust, kallim pilet ja oma alkoholi kaasa võtmine lubatud, müügipiletis sisaldub tasuta alkohol). Samas on meie hinnangul võimalik Eelnõus sisalduva piirangu kehtestamisel uuest piirangust suhteliselt lihtsalt kõrvale kalduda. Mõned näited:

- Kui meelelahutusüritus korraldada kohas, kus ei ole lubatud alkoholi müüa, siis sellisel juhul on jätkuvalt lubatud lahendus, kus inimesed tulevad peole oma alkoholiga.
- Samuti on võimalik luua skeeme, kus alkoholi müük ja meelelahutusüritus toimuvad erinevates asukohtades, kuid väga lähedastikku ehk inimesel on võimalik alkoholi osta ühest kohast ja tarbida teisest lähedalasuvast kohast. Sellisel juhul saab kasutada ka kõiki tänaseid viise alkoholi tarbimiseks pärast alkoholi müügikeelu algust.
- Lisaks näeme ühe riskina seda, et alkoholi tarbimise keeld võib motiveerida inimesi minema meelelahutusasutusest koos alkoholiga tänavale või muusse avalikku kohta. Ja sellise lahendus ei aita ka kaasa nakkushaiguse leviku tõkestamisele.

3. Alkoholiseaduse muutmiseks puudub vajadus

Kaubanduskojale jääb ebaselgeks, miks on üldse vaja muuta alkoholiseadust. Leiame, et riigil on juba täna vähemalt kaks meetet alkoholimüügiga tegelevate ettevõtjate tegevuse piiramiseks, et tõkestada nakkushaiguste levikut.

- Esiteks on Terviseametil õigus võtta kasutusele täiendavaid meetmeid koroonaviiruse leviku tõkestamiseks. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõige 5 näeb ette, et Terviseamet võib eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, kui see on vältimatult vajalik, ajutiselt sulgeda asutusi ja ettevõtteid, keelata avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise ning kehtestada muid liikumisvabaduse piiranguid. Seega on Terviseametil võimalik vältimatu vajaduse korral sekkuda nende meelelahutusasutuste tegevusse, kes näiteks aitavad kaasa ohtliku nakkushaiguse levikule, võimaldades erinevate skeemide abil alkoholi tarbimist alkoholi müügikeelu ajal. Võimalik on müügikoht osaliselt või täielikult sulgeda või seada piiranguid alkoholi müügi ajale.
- Lisaks on kehtiva alkoholiseaduse § 36 kohaselt valla- või linnavalitsusel lubatud oma haldusterritooriumil tervikuna või teatud müügikohtades või ühes

müügikohas avaliku korra tagamise huvides peatada alkohoolse joogi jaemüük (absoluutselt või kellaajaliselt).

Kaubanduskojale ei ole teada, et viimaste nädalate jooksul oleks kasutatud eelnevalt nimetatud meetmeid nakkushaiguse levitamise tõkestamiseks. Samuti ei selgu seletuskirjast, miks ei ole need kaks meetet piisavad ning miks on hädavajalik täiendavate piirangute kehtestamine. Lisaks võiks seletuskirjas välja tuua, kui paljud inimesed on nakatunud koroonaviirusesse meelelahutusasutuses, kus alkoholi oli võimalik tarbida ka pärast alkoholi müügikeelu lõppu. Meedia vahendusel ei ole meieni selliseid juhtumeid jõudnud.

4. Eelnõu sõnastus läheb eelnõu eesmärgist oluliselt kaugemale

Kaubanduskojale valmistab muret asjaolu, et koroonaviiruse leviku tõkestamise varjus soovitakse õigusloomes teha muudatusi, mis on püsiva iseloomuga ning mille mõju on oluliselt laiem kui nakkushaiguse leviku tõkestamine.

Eelnõu seletuskirjast loeme välja, et Eelnõu peamine eesmärk on nakkushaiguse levitamise tõkestamine. Samas Eelnõu kohaselt võib alkoholi tarbimise piirangut alkoholi müügikohas kehtestada avaliku korra tagamise huvides ehk seda piirangut võib kehtestada ka paljudel teistel juhtudel, mis ei ole seotud nakkushaiguse leviku tõkestamisega. Seletuskirjas puudub igasugune põhjendus, miks on vaja nii laia ulatusega piirangut seada ning miks ei võiks uut piirangut kehtestada üksnes nakkushaiguse levitamise tõkestamise eesmärgil. Kaubanduskoda ei pea sellist õigusloome praktikat mõistlikuks.

Lisaks valmistab meile muret asjaolu, et huvigruppidele on jäetud Eelnõu kohta tagasiside andmiseks vaid neli päeva.

Kaubanduskoja ettepanek:

Eeltoodud põhjustel palume loobuda Eelnõu edasisest menetlemisest ning rakendada olemasolevaid tõhusamaid meetmeid nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Kehtiva õiguse kohaselt on võimalik rakendada nii kellaajalisi, üldiseid kui valdkonnapõhiseid piiranguid, kuni vajadusel ka ettevõtete sulgemiseni, kui see on viiruse leviku tõkestamiseks põhjendatud.

Leiame, et rakendatavad piirangud peavad olema selged, üheselt täidetavad ja kontrollitavad ning kooskõlas nende eesmärgiga. Eelnõuga kavandatavad piirangud seda meie hinnangul ei ole.

Juhul, kui eesmärgiks on piirata inimeste sotsiaalset suhtlust miinimumini ja on põhjendatud, et seda peab tegema just meelelahutusasutuste või toitlustuskohtade kaudu, oleks efektiivne ja aus rakendada kohasemaid ettevõtlusvabaduse piiranguid sh kaaluda otsest ajutist sulgemist või avatud oleku aja piiramist ja mitte teha seda kaudsete piirangutega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070